

BU HAFTA:

ABD’de İşsizlik Rekor Seviyede

- ABD’de İşsizlik Rekor Seviyede
- ABD-Avrupa İlişkilerinde Yeni Umut Obama

5 Aralık’ta açıklanan rapora göre bu yıl ABD’de işsizlik ve haczedilen ev sayısı rekor düzeye yükseldi. 2008 yılı içerisinde 1 milyon 900 bin kişi isini kaybederken işsizlik oranı yüzde 6,7’ye çıktı. Beyaz Saray işsizlik raporunun kaygı verici olduğunu söylerken, yeni başkan Obama, yönetiminin ekonomik krize derhal müdahale edeceğini ancak çözümün zaman alacağını bildirdi.

Emlak Bankaları Birliğinin yayınladığı rapora göre ABD’de her 10 ev sahibinden biri ya ipotek borcunu ödemedi gecikti ya da evine haciz kondu. Bu raporun son 30 yılın en kaygı verici raporu olduğu bildiriliyor. Bu arada ABD’nin üç büyük otomobil şirketinin yöneticisi 34 milyar dolarlık devlet yardımı alabilmek için Senato ve Temsilciler Meclisi üyelerinin sorularını yanıtladı. Devlet yardımı alabilmek için köklü değişiklikler yapacakları vaadini veren General Motors, Ford ve Chrysler’in yöneticileri iflasın eşiğinde olduklarını ve acilen milyarlarca dolar değerinde ek kaynağa ihtiyaç duyduklarını belirttiler.

GM Başkanı Rick Wagoner şirketlerin hata yaptığını kabul ettiğini ancak yardım edilmediği takdirde doğacak sonuçlardan çok geniş kesimlerin büyük zarara uğrayacağını belirtti. Halihazırda ABD’deki otomobil satışlarının ciddi anlamda düştüğü, kredi sıkışıklığının olduğu su döneminde, bu şirketlerin iflas etmesi durumunda üç milyon kişinin isini

kaybedeceğini bildirdi. Amerikan Otomobil Çalışanları Sendikası Başkanı Ron Gettelfinger GM ve Chrysler şirketlerinin yıl sonuna kadar batabileceğini ve bu şirketlerin batmasının yedek parça üreticilerini de etkileyebileceğini ve Ford’un da iflasına neden olabileceğini söyledi.

Kongre üyeleri yeni bir kurtarma paketi hazırlama konusunda isteksiz olmalarına rağmen bu soruna kayıtsız kalmanın daha büyük sorunlara yol açmasından endişe ediyorlar ve yardım paketi sağlandığı takdirde yardım sağlanan şirketlerin iyi denetlenmesi gerektiğini vurguluyorlar. Washington Post, Amerikan otomotiv sektörünün Kongre’ye sunduğu yeniden yapılanma planının sektörün yapısal sorunlarını çözmeye yetmeyeceği yorumunda bulunuyor. Gazete, işverenlerin, sendikaların ve federal hükümetin atacağı adımlar ne olursa olsun, Amerikan otomotiv sektörünün çok zor bir dönemden geçtiğini, binlerce kişilik iş alanının ortadan kalkacağını ve bunların büyük kısmının geri gelmeyeceğini belirtiyor. Çözüm olarak ise Kongre’nin otomotiv firmaları ve işçi sendikalarının sektörde kapsamlı reformlara gitmesi konusunda ısrarcı olması gerektiğini vurguluyor.

ABD’de son yılların en yüksek işsizlik oranına ulaşılırken Obama’nın krizle mücadele amacıyla hazırladığı önlem paketi kamu harcamalarını artırmaya yönelik. Mart ayında Kongre’ye sunmaya hazırladığı taslakta Obama, 2011 yılına kadar 2,5 milyon kişiye istihdam olanağı sağlamayı hedefliyor.

1950'den bu yana en geniş çaplı altyapı yatırımlarını yapmaya yönelik olan bu öneriler 1930'lu yıllarda ABD'de uygulanan Keynesci politikaları anımsatıyor. Kamu harcamalarının artırılması yoluyla ekonomiyi canlandırmayı hedefleyen Obama yönetimi, altyapı yatırımlarına ağırlık vererek, ulaşım sistemleri ile kamu binalarının yeniden inşasını gerçekleştirecek. Bunlara ek olarak yoksulların yaşam koşullarını iyileştirmek adına sağlık sigortası sistemi yeniden yapılandırılacak. Demiryollarının yeniden inşası projesi de otomotiv

sektörünün sıkıntılı zamanlar yaşadığı su dönemde sembolik öneme sahip. Seçim kampanyası sırasında desteklediği 175 milyar dolarlık kurtarma paketinin bugünkü şartlar altında büyüyerek 500 ila 700 milyar doları bulması bazı kesimler tarafından eleştiriliyor. Obama'nın ekonomi kurmayları, başkanlığın ilk iki yıllık döneminde yeni vergiler ortaya çıkmayacağını ancak Obama'nın yüksek gelirliilere uygulayacağı daha yüksek vergi konusunda geri adım atmasının beklendiğini belirtiyorlar.

ABD-Avrupa İlişkilerinde Yeni Umut Obama

Obama 20 Ocak 2009'da yemin edip ABD'nin 44. Başkanı olduğunda yeni yönetimi bekleyen yüklü bir gündem olacak. Ekonomik krizden, Irak ve Afganistan Savaşına ve Rusya ile gerginleşen ilişkilere kadar pek çok sorun Obama yönetiminden acil çözümler bekliyor. Sekiz yıl süren Bush yönetiminin ardından askıya alınan ABD-Avrupa ilişkilerinin yeniden rayına oturması için okyanusun her iki yakasında da Obama'nın göreve başlaması bekleniyor.

Bush'un ilk döneminde Irak Savaşı nedeniyle gerginleşen ikili ilişkiler, Bush'un ikinci döneminde bir parça olsun toparlandı ise de Bush hala Avrupa'da hiç de popüler olmayan bir başkan. Buna karşılık bir çok Avrupalı Obama'nın başkanlığını onaylıyor. Obama'nın kampanyası sırasında Berlin ziyaretinde 200 bin kişinin meydanları doldurmuş olması bunun en temel göstergelerinden bir tanesi.

Avrupa ve ABD arasındaki görüş ayrılıklarına rağmen ortak güvenlik çıkarları Batı blokunun iki temel aktörünün yakın işbirliğini zorunlu kılıyor. Obama'nın ikili ilişkilere mutabakat temelli ve ortak değerlere vurgu yapan bir yaklaşım getirmesi bekleniyor.

Washington'daki Dış İlişkiler Konseyi'nden Charles Kupchan'a göre Avrupa'nın Obama'ya dair pozitif tutumunun altında baska bir neden daha yatıyor. Afrika kökenli bir Amerikalının ABD Başkanlığına seçilmesi, ABD'nin çok kültürlü ve çok ırklı bir ülke olmasının isareti olarak yorumlanıyor. Bu, pek çok Avrupalının kendi ülkesinde de görmek istediği türden bir gelişme.

Analistler ise Amerika ve Avrupa'yı bekleyen sorunların oldukça zorlu olduğu görüşündeler. Bu sorunlar arasında en acil

çözüm bekleyenler İran'ın nükleer silah programının engellenmesi, Rusya ile mücadele için çözümler bulunması, Gürcistan ile Ukrayna'nın NATO'ya dahil edilmesi ve Doğu Avrupa'ya füze kalkanının kurulması gibi konular. Fakat Avrupa-ABD ilişkilerini etkileyecek en temel konu Afganistan olacak.

Obama, Taliban ile mücadele için askeri gücün Afganistan'ın güneyine gönderilmesini istiyor. Ama bu kararın Almanya gibi diğer NATO üyesi ülkeler tarafından da onaylanması gerekiyor. Bu noktada Obama yönetiminin sorunlarla karsılasacağı öngörülüyor.